

AARHUS BYFÆLLED

– Vision Kongelundens grønne venner

Aarhus d. 27.7.2022

Spørgsmål vedrørende Tivoli Frihedens miljøgodkendelser

Vi vil bede Aarhus Byråds politikere om at være os behjælpelige med at få belyst nedenstående spørgsmål ad politisk vej. Samtidigt vores ønske, at alle TF's mange miljøgodkendelser tages op til diskussion. De bør nytænkes og nyskrives, og vi ser gerne, at naboerne inddrages i denne proces.

1. Har TF d. 29.6. fundet et akkrediteret firma til at foretage justeringerne af lydniveauet ved scenen? (jf. 'Indskærpelse af støjgrænser', som er vedhæftet).
2. Har TF foretaget de omtalte kontrolmålinger, og har de indsendt dokumentation til T&M for, at støjgrænserne overholdes? Og ifald, hvorfor har vi så ikke kunnet konstatere et fald i støjbelastningen?
3. Hvorfor foretager T&M kun målinger ved Skovbynet og ikke i Havreballe Skov?
4. Hvornår agter T&M at foretage de i henhold til Miljøbeskyttelseslovens nødvendige skridt, såfremt TF ikke har efterlevet indskærpelsen? (se note 1, punkt A)
5. Hvordan agter T&M fremadrettet at sikre sig, at der bliver overensstemmelse mellem den faktiske støjbelastning i målepunkterne og TF's egen beregninger?
6. Hvordan kan T&M tillade en støjbelastning, der er højere end 35 dB(A) i det rekreative område Havreballe Skov, når Miljøstyrelsen har fastsat en max. støjbelastning på 35 dB(A) i offentlig tilgængelige rekreative områder?
7. Med hvilken juridisk hjemmel kan T&M give Tivoli Friheden tilladelse til at Miljøstyrelsens vejledninger om ekstern støj fra virksomheder ikke skal efterleves (35/40 dB(A))?

Baggrund for spørgsmålene

I 2011 fik Tivoli Friheden dispensation til at hæve støjgrænsen fra 50 dB(A), til 55 dB(A) til trods for, at TF har en støjmæssigt problematisk beliggenhed. I henhold til *Miljøstyrelsens vejledning 7, 2005 om støj fra forlystelsesparker*, s. 18, bør Aarhus Kommune derfor lægge vægt på en række forhold udover de vejledende støjgrænser, når miljøgodkendelse skal revurderes, bl.a. på naboernes ønske om fred og ro og uforstyrrelighed og på fredskovens funktion som rekreativt område. Og videre samme sted står der: 'Forlystelsesparker er ligeledes omfattet af Planlovens bestemmelser om, at tilstødende støjbelastede arealer (støjkonsekvensområdet) ikke udlægges til støjfølsom anvendelse, samt at der etableres en tilstrækkelig støjafskærmning til at sikre, at også rekreative områder ikke bliver støjbelastede.' (s. 20)

Det bemærkes, at de 55 dB(A) er en væsentlig lempelse i forhold til de i Miljøstyrelsens *Vejledning nr. 5/1984 'Ekstern støj fra virksomheder'* foreskrevne. For boliger med åben, lav bebyggelse er støjgrænsen 40 dB(A) og for offentligt tilgængelige rekreative områder 35 dB(A). Det er svært at se begrundelsen for at lempe støjkravene for en erhvervsvirksomhed beliggende midt i et rekreativt område. Grænsen på 50 dB(A) skyldtes et påbud givet af Århus Amt d. 29.3.2001 som ønskede at skærpe kravene til støjniveau grundet TF's beliggenhed. Målet var at den skulle have været sat yderligere ned til 48 dB(A) i 2004.

En af begrundelserne for at give TF tilladelse til at etablere sin nye friluftsscene var, at den med sin placering ville formindske støjgenerne i Marselis-kvarteret. Det har vist sig **ikke** at være tilfældet, tværtimod.

Naboer har gennem mange år klaget over støjgener. Gentagne klager som er fortsat, også efter at den nye friluftsscene blev taget i brug i maj. Det førte til, at repræsentanter fra Marselis Grundejerforening havde et møde med Teknik og Miljø (T&M). Resultatet af mødet blev, at T&M d. 17.6. foretog støjmålinger på adressen Skovbrynet 16 + 18. Målingerne viste en overskridelse af støjgrænsen på 7 dB(A). Desuden kunne T&M konstatere, at der **ikke** er overensstemmelse mellem det beregnede støjniveau i målepunkterne, som TF selv har udført, og det af T&M faktisk målte støjniveau. TF's egne målinger har med andre ord været for lave.

Det var på denne baggrund, at T&M d. 22.6. sendte en 'Indskærpelse af støjgrænser' (til TF, som blev bedt om *straks* at overholde støjgrænsen, og gav TF 7 dage til at finde et akkrediteret firma til at foretage justeringer af lydniveauet ved scenen. I mellemtiden skulle TF selv foretage kontrolmålinger og tilrette lydniveauet.

Beboerne ligger inde med flere støjmålinger, der viser, at TF ikke har rettet ind efter indskærpelsen. Så sent som fredag d. 22.7. var støjbelastningen fortsat for høj. Naboer målte henholdsvis 61.7 dB på Skovbrynet 18 og 86,8 dB(A) på Havreballe Skovsti. Lørdag den 22.7. var den gal igen: På samme matrikel blev der under koncerten med Aqua ligeledes målt 61.7 dB.

Desuden vil vi gøre opmærksom på, at TF afholder 'after parties' efter deres koncerter, og der festes til klokken 2.00. Musikken herfra er målt til over 50 dB. T&M har flere gange modtaget klager herover, men desuagtet fortsætter TF overtrædelserne.

Natten mellem d. 23. og 24.7. afholdt TF 'komsammen' for personalet. Det udviklede sig til høj musik udendørs og råben og skrigen fra de mange berusede, unge mennesker. På målepunktet Skovbrynet 18 blev der klokken 2:30 målt 56.7 dB.

Engang lykkedes det en nabo at få kontakt til direktør Henrik Ragborg Olesen for at klage over støjniveauet. Naboen fik at vide, at han jo bare kunne ringe til politiet! Men her er der jo tale om en privatperson, der larmer for meget, men en erhvervsvirksomhed, som er reguleret af en miljøgodkendelse, som virksomheden helt tydeligt ikke overholder. Derfor må det være op til T&M at sikre sig, at miljøgodkendelsen overholdes.

Til den videbegærlige: To noter til belysning af problematikkerne

1. Naboretten – stof til eftertanke

Aarhus Kommune har gang på gang – via lokalplaner (og udbygningsaftaler), miljøgodkendelser og tillæg til miljøgodkendelser – godkendt, at nabetålegrænsen rykkes af hensyn til erhvervsvirksomhedens fortsatte drift, hvorved man har tilsidesat hensynet til såvel naboer som offentlig tilgængelige rekreative områder. Spørgsmålet er: Har kommunen haft juridisk belæg for at gøre det?

Ifølge professor dr.jur Peter Pagh er kernen i naboretten:

1. Man **skal ikke tåle** gener fra naboer, der væsentlig overstiger grænsen for, hvad man skal tåle i det pågældende område.
2. Gener, der overskrider tålegrænsen, **skal** enten bringes til ophør, eller der skal betales erstatning.

Han påpeger endvidere, at kommunens naborettslige ansvar som myndighed bl.a. gælder i følgende tilfælde:

- A. Kommunen har i modstrid med offentligretlige regler, der regulerer den pågældende ulempe, meddelt tilladelse til forulempende aktivitet eller undladt at meddele påbud. Kommunen kan ifalde **naboretligt ansvar** over for N, hvis ikke administrativ rekurs – hvis rekursmyndighed har stadfæstet, kan rekursmyndighed ifalde naboretligt ansvar (jf. UfR 2012.574 H).

- B. Kommunen har meddelt tilladelse til den forulempende aktivitet/byggeri på grundlag af regler, der **ikke præcist** regulerer den naboretlige ulempe, men kommunen har tilsidesat processuelle regler. Kommunen kan på grundlag af naboretlige regler **ifalde ansvar** for ulemperne (jf. UfR 1986.143 H, UfR 1989.420 V, UfR 1995.314 V).

2. Tivoli Frihedens historik

Tivoli Friheden (TF) blev etableret som forlystelsespark i 1958 i kommunalejet fredskov og klos op ad det gamle Marselisborgkvarter, der stammer helt tilbage fra slutningen af 1890'erne, og fredskoven Havreballe Skov. Placeringen af TF var måske ikke helt hensigtsmæssig – i dag skal der være 300-500 meter mellem en forlystelsespark og de omgivende rekreative områder (beboelser såvel som fredskov regnes for 'rekreativt område') – men havde sine historiske forklaringer.

I 1950'erne var der meget mindre trafik og væsentligt færre og mindre støjende forlystelser og koncerter i parken. For at øge besøgstallet kom der med skiftende held flere forlystelser og mere sang og musik til.

I 1984 overtog kommunen den fulde drift og brugte et tocifret beløb på at omlægge parken. Sæsonlængden blev ud fra en Miljøankenævnsafgørelse (nu Miljøklagenævnet) den 14. august 1991 fastsat til 124 dage årligt i perioden 1. weekend i april til og med 1. weekend i september 14. august 1991.

I 1995 fik Aarhus Kommune ophævet fredskovpligten for matriklen, men det indskrives i lokalplanen (504) at 'det eksisterende lystskovpræg med fritstående træer og omkranset af en skovlignende beplantning skal fastholdes og udbygges. Med den nyeste lokalplan (1128) har Aarhus Kommune givet TF lov til at rydde 4.825 m² af skovbæltet.

I 2000 solgte kommunen parken til Tivoli Friheden A/S, og siden har kommunen givet TF tilladelse til at gå fra at være en sommerforlystelsespark til en helårsforlystelses- og eventpark med åbent i skolernes efterårsferie, ved Halloween, det meste af december, i påsken og fra 2023: en måned ml. januar og marts. I 2022 vil TF have åbent i 31 weekender. Samtidigt er der skruet kraftigt op i antallet af koncerter, og støjen fra forlystelser og koncerter er øget væsentligt.

Denne udvikling sker med kommunens egne ord 'for at sikre gode betingelser for fortsat udvikling af Tivoli Friheden A/S som forlystelsespark, herunder at sikre gode rammer for afholdelse af events' (Miljørapport s. 3). Om hensynet til naboer kan man læse følgende: 'Det er velkendt, at der er borgere og naboer, der ikke ønsker Tivoli Frihedens aktiviteter på grund af støj, lys, osv. Da Tivoli Friheden blev etableret i sin tid, var det udenfor byen, men i takt med, at Aarhus er blevet større, er Tivoli Friheden blevet en mere og mere direkte del af byen. Det vil derfor nu være en afvejning mellem, hvad naboer må kunne tåle, og hvad Tivoli skal have lov til at lave af aktiviteter. Det vurderes ikke rimeligt at forlange, at koncerter skal afholdes udenfor byen, og at Tivoli Friheden ikke må afholde den type aktivitet (Forslag til besvarelse af synspunkter og idéer, Lokalplan 1128, s. 18).

Med venlig hilsen, bestyrelsen

AARHUS BYFÆLLED – Vision Kongelundens grønne venner

v. Hans Jørgen Petersen, formand (hjobb27@g.mail.dk)

Bilag: T&M's brev til TF af 22. juni: 'Indskærpelse af støjgrænser'